

A regényidő egy közönséges tavaszi délutánján, mikor már az Ipoly menti szegény magyar akácok* zöldelni kezdtek, de a tavaszi áradások még várattak magukra, Bárány Mihály, negyvennyolc esztendő s vitéz, kinek se sorsa, se mindennapi tettei nem vezettek a csillagok, de még a jegenyék magasába sem, melyek, mintha katonai szemle volna, álltak a két folyó egybetorkollásánál, vigyázzban, feszesen, csak majd májusban „havaztak” barátságosabban, a fehér bolyhok fölröppentek a várfal tetejéig is, de többnyire a vízbe hulltak, s utaztak a nagy Duna felé, egyáltalán ez a „fölfelé” dimenzió kimaradt az életéből, amely egyszerűségében, szürkeségében nem nélkülözte a megbízhatóságot, a becsületes erőfeszítéseket, fölnevelt a hazának négy gyermeket, két deli ifjút és két kedves leányt, utóbbik jobban jellemességükkel, alázatos jóságukkal, mint szépségükkel fényeltek, bár Éva sudár szemöldöke** és Mária merészen rövid szőkesége föltünhe-

* Kosztolányi-allúzió. – E. P.

** Sem ne ikrek, sem ne távoli kuzinok – legyenek hűg és nővér a szemöldökök. Ezt állítja Sharon Dowsett londoni vizázsizsita (kozmeto-arcász), ki a

tett volna az együtt érző pillantásoknak, első feleségét, a gőgös Toporcza Júliát, kivel kutya-macskamódra reggeltől estéig és napszálltától hajnalig erőst marcangolódtak, már a kezdetek viharos szerelmeskedései is leginkább szerelmi marakodások voltak, harapásokkal, kéjes ütésekkel, a gyűlölködés és a szerelem bogozhatatlan gomolyaga, elragadván a fekete halál, tisztességgel eltemette, és gyászt is mímelt igyekezettel az asszony jó hírére való tekintettel,

valamint a Forgách uram vezette felvidéki hadak hadfiaként tizenkilencedik esztendejétől fogva pusztította-emésztette a törököt, ha ez volt a parancs, a törékeny békék parancstalan szüneteiben pedig több-kevésbé okosan üzletelt velük, egyszóval tette, mit tenni kellett és lehetett, Bárány Mihály, negyvennyolc esztendőös vitéz, szokásos délutáni ellenőrző körútját tartotta a gedőcsi várban.*

Chanelnek, a Balenciagának és több más nagy divatháznak ad tanácsot tanácsadóként. – E. P.

* Hosszú mondat. – E. P.

A legenda szerint több mint ezer évvel ezelőtt a vár helyén tündérkert állt.* A halászok gyakran látták a mulatozó tündéreket, de amikor feléjük eveztek, azok eltűntek. Várakozásukkal ellentétben ugyanis, mely anyjuktól meg öreganyjuktól meg annak az anyjától hagyományozódott halásznemzedékek hosszú során át, a tündérek búvalbaszott alakok voltak, nem pedig derűs lelkek, ahogy a közvélekedés tartja. Viszont jó nők voltak, afféle faros-melylyes cicák.**

Egyszer jókedvükben találták a tündéreket (a mélabú ilyen: egyszer fönt, másszor lent, aztán megint lent), akik meghívták őket lakomájukra, és tokaji bort itattak velük. A halászok, hogy a tündértalálkozóról bizonyosságot vigyenek társaiknak, elcsenték a tündérek aranykötőit és -láncait. (Anyagi szempontok nem vezették őket, csak a legendaképzés-vágy. Meg hogy bizonyosságot vigyenek.) A nehéz

* Illés György: Tündérkertek dicsérete, 1984. – E. P.

** Tapicska forgalmista szavai a Szigorúan ellenőrzött vonatok című filmből (Menzel–Hrabal). – E. P.

bortól elaludtak, és hajnalban arra ébredtek, hogy a Tiszán* ring a hajójuk. Zsebükhöz kaptak, és meglepve látták, hogy arany helyett lópatákkal és kecskekörmökkel van kitömve a zsebük. Az ipolyi (illetve a korponai) halászok között azóta is az a szólás járja, hogy „az sem biztos, ami a zsebemben van”.

Attila, a hunok rettegett királya, aki félig magyar volt, vagy tán egészen az**, saját kezűleg – így tartják – robbantotta föl a gedőcsi tündérkertet.

* Elírás; Dunán. – E. P.

** József Attila-foszlány. – E. P.